

Prof. dr. A.A. Kaptein is emeritus hoogleraar Medische psychologie. In deze reeks interviewt hij kankerpatiënten over hun ziekte, behandeling en de reacties van hun omgeving.

Rood is leven

Mevrouw C. (1967, gemetastaseerd sarcoom) probeerde in alles wat gebeurt het positieve te zien.

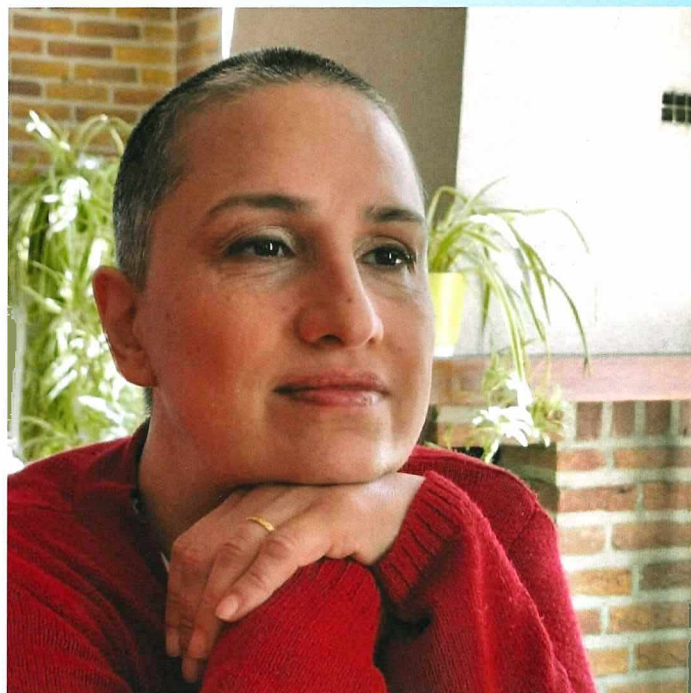
“’s Ochtends was ik bij de huisarts en ’s middags is de diagnose gesteld: kanker en uitgezaaid. In oktober 2020 ben ik eraan geopereerd. De baarmoeder is weggehaald, de snijvlakken waren schoon. Verder niets aan de hand, zeiden ze. Voor mij was de pijn niet weg. Twee weken later zat ik daar weer, huilend, met dezelfde pijn. Verdere onderzoeken: uitgezaaid naar de longen, lever en verder in de buik. Toen begon de echte ellende. Bij de eerste diagnose dacht ik: “Het is geopereerd, weggehaald en nu schoon.” Drie maanden later begon de rollercoaster echt.

‘Gelachen, gehuild. Toen mijn diagnose werd gesteld mocht iedereen een plukje van mijn haar knippen, hoeveel ze wilden. Ik ging zitten, iedereen pakte een krukje en knipte er een stukje af. Mijn man heeft het kortgeknipt. Dat was een nieuw begin voor mij. ‘Geestelijk heb ik afstand genomen van het fysieke. Kort daarna ben ik weer opgenomen geweest vanwege een ileus. Het tijdsverloop ben ik een beetje kwijt. De chemotherapie hielp niet, want er was weer groei geconstateerd, ik kreeg een prognose van vijf dagen. We moesten met zijn allen rondom mijn bed afscheid nemen. Ik ben vrijdag in de hospice opgenomen en daar is de mededeling gedaan: maandag zal ze niet halen.

‘Ik ben positief ingesteld, al mijn hele leven lang, in alles wat gebeurt probeer ik het positieve te zien. Ik vind weer iets om er een positieve wending aan te geven en dat aan mijn omgeving door te geven. Rood staat voor mij voor iets positiefs: leven, bloed.

Ons leven is van korte duur. We weten allemaal dat we dood zullen gaan. Iets eerder, iets later, God mag het weten, maar wij zullen doodgaan. De schoonheid ertussen, dat motiveert mij om het de moeite waard te vinden te leven. Zo heb ik dat getoond aan mijn kinderen en mijn partner, we zijn inmiddels 35 jaar getrouwd. Ik ben degene die het moet ondergaan, de pijn moet doorstaan, ik maak een reis in mijn ziek-zijn. Mijn weg kan gaan richting de begraafplaats, maar er kan ook mij nog tijd gegund zijn. Ik maak een reis, terwijl jullie moeten staan wachten wat er met mamma gebeurt. ‘Het is nu tijd om plantjes te kopen. Onder normale omstandigheden had ik een auto vol bloemen gekocht. Dat zit er nu niet in, het doet pijn als ik nu uit het raam kijk en alles ziet er zo grauw uit. In mij zegt iets: ga ook bloeien. Dat wil ik zelf ook. Ik heb een vrij leuk leven gehad, wel een ellendige jeugd, maar daar ben ik sterk uitgekomen.

‘Ik krijg veel respect, ook voordat ik ziek werd had ik een respectvol bestaan. Ik was een harde werker. Ik werkte voor jongeren die ik hielp terug in de samenleving te komen. Ik was politiek actief, deed aan theater, zat in overleggroepen van de gemeente. Ik heb bestuurlijke functies gehad, alles naast mijn reguliere werk. Waar feesten waren, was ik te vinden, heb ook veel gereisd. Ik was een mooie verschijning met mijn hakken, lang haar, opgestoken, een rok, liefst strak en altijd op hakken, nagellak, make-up.

beeld: privé-archief

‘Doordat ik uit de hulpverlening kom weet ik dat patiënten klachten kunnen overdrijven. Wanneer een patiënt geneigd is dat te doen, zal dat een reden hebben. Of hij voelt zich niet gehoord of denkt zichzelf niet duidelijk te kunnen maken. Het heeft een reden, achterhaal dat dan eerst, krijg eerst dat vertrouwen opdat hij niet hoeft te overdrijven of te liegen. Ik heb vaak genoeg meegemaakt dat ik naar de arts ging, was de pijn weg of klacht weg. Gisteren bijvoorbeeld bij die arts. Ik zat daar en dacht het aan te kunnen, maar het overspoelde mij zo. Ik begon te huilen. “Wat is er?” “Te veel pijn.” “U mag staan. U kunt zelfs wandelen in de kamer” Dat wist ik niet. Ik had mij gedwongen te zitten met die pijn. Zij keek goed naar mij, ik zat al te wrijven en onrustig te zitten, mocht ik in de kamer lopen. Wat een opluchting. Het luisterende oor en kijkende oog, dat je het ook ziet.

‘Ik spreek over niemand kwaad, dat is mijn uitgangspunt: iedereen wil zijn best doen. Thuiszorgmensen, ik krijg drie keer per week thuiszorg voor een klysmas, de thuiszorg staat dicht bij de patiënt. Ze hebben met het lichaam van de patiënt te maken, ze krijgen je zweet mee, je kreunen, dichtbij de praktijk. Iemand van de werkvloer, een mbo’er, is meer praktisch. Handen en voeten. Artsen zijn wetenschappelijker, moeten vaker hun weg vinden in het onbekende. Daardoor missen de artsen veel meer informatie in hun diagnosestelling. Dat is mijn conclusie van drie jaar.’ ←

De patiënte overleed enkele maanden na het gesprek.

De referenties zijn te raadplegen in de onlineversie van dit artikel op medischeoncologie.nl.